

Op bezoek bij dokter Ton Pollmann en zijn vrouw Toos de Groot

Petra de Leeuw en John Ridders

Het is woensdag 6 februari 2019. De lucht is loodgrijs en de regen klettert hinderlijk tegen de voorruit van de auto waarmee we naar Rosmalen rijden. Doel: een bezoek aan Ton Pollmann (bijna 88) en zijn vrouw Toos (in mei 89). Nog maar twee dagen daarvoor had Petra min of meer toevallig contact gekregen met hun dochter Karin en naar haar ouders gevraagd. "Ja, ze leven nog, en zijn nog in goeden doen", had ze enthousiast geantwoord. "Mijn moeder ziet wel slecht, maar ze is nog helder van geest en mijn vader is een beetje trager geworden van begrip, maar samen redden ze het goed. Ze zouden het echt leuk vinden als jullie kwamen, misschien komen ze dan nog in het boek over Maasbommel."

Als de deur op de derde verdieping van hun fraaie appartementencomplex open gaat komt de oude

dokter ons stralend tegemoet. Met onze jassen in het halletje nog aan wordt er al direct vastgesteld dat Petra door Pollman is 'gehaald' op 20 augustus 1966 en dat zoon Gijs Ridders, dat op 3 juli 1973 overkwam. Hij had het alvast opgezocht in zijn aantekeningenboekje dat weldra op tafel verschijnt en waarin alle geboorten waar de dokter bij betrokken was keurig staan genoteerd: datum, naam, plaats en jongetje of meisje.

Het blijkt een fraai, groot en smaakvol ingericht appartement waar Ton koffie voor ons gaat maken terwijl Toos meteen energiek van wal steekt. Haar ogen zijn dan misschien slecht, haar geheugen schijnt niets geleden te hebben en het zal die middag moeite kosten haar te onderbreken.

Ton Pollman werd op 26 februari 1931 in Arnhem geboren, Toos op 16 mei 1930 in Surabaya, Java. In april 1963 studeerde Ton af als arts aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en vond daarna werk als assistent in het Zwolse ziekenhuis Weezenlanden. Maar zijn hart vertelde hem dat hij plattelandsarts wilde worden. Toen hij in het blad 'Medisch Contact' dan ook een advertentie zag staan voor een huisarts in Maasbommel reageerde hij onmiddellijk en met succes. Zijn voorganger, dokter Jules Buijs was vrij onverwacht in januari 1964 overleden en een maand later op 15 februari neemt Pollmann de praktijk in Maasbommel al over.

Toos had 12 jaar als verpleegkundige gewerkt en werd de bedrijvige kracht achter haar man: ze maakte de medicijnen gereed in de apotheek, deed de administratie, kreeg vijf kinderen (Bart, Karin, Stijn, Harm en Wieger) en zorgde voor het huishouden. Bedenk daarbij dat in die tijd dokter Pollmann zeven dagen in de week en 24 uur per dag inzetbaar was met een patiëntenkring die liep

van Alphen over Maasbommel, Altforst en Appeltern tot in Batenburg toe. De meeste medicijnen werden bij de groothandel ingekocht maar Toos moest tussen de bedrijven door toch de pijnstillers afwegen en in papiertjes vouwen. Ton bleef nog lange tijd zelf de oogdruppels maken. Een bascule en een vijzel op een kast in de kamer getuigen nog van die tijd. En natuurlijk, de bevallingen, naar schatting gemiddeld zo'n veertig per jaar.

Daar kwam nog bij dat na de dood van dokter Buijs, mevrouw Buijs met haar kinderen een aantal maanden bleven inwonen. Het was een zwaar begin.

Aan werk dus geen gebrek. Daarbij kwam ook nog dat dokter Buijs geen schriftelijke patiëntenadministratie had bijgehouden; hij kende de kwalen van elke dorpling uit zijn hoofd en welke medicijnen ze moesten krijgen. Dat kon zo niet langer en moest er een kaartstelsel opgezet worden van alle inwoners die met de dokter om medische redenen in aanraking waren gekomen en kwamen. Toos regelde het allemaal. Maar aan degenen die de gewoonte hadden om na de zondagse mis nog even bij de dokter langs te gaan om pillen te halen werd snel duidelijk gemaakt dat dat niet op prijs werd gesteld. Na een week hard werken werd er op zondag heel begrijpelijk tijd vrij gemaakt voor het gezin.

Als er op vakantie gegaan werd, kwam dokter Jan Roffelsen de Maasbommelse dokter vervangen en omgekeerd. Het was een gewoonte die vanaf het begin van de 19e eeuw al bestond. Was er 's nachts in Megen een arts nodig en Roffelsen niet beschikbaar, dan werd pontbaas Reijnen gealarmeerd. Dat wil zeggen, dan werd aan het raam geklopt van Gonnie

Reijnen die aan de voorkant sliep en de dokter met de pont overzette. Mocht zijn aanwezigheid in Megen echter langer nodig zijn, bijvoorbeeld bij een traag op gang komende bevalling, dan kon Ton Pollmann in het bed van Roffelsen verder slapen.

Na de beginperiode kwam er een assistente, Ans Vissers, wat enorm scheelde in het werk. De oude kachels waren intussen vervangen door centrale verwarming, de kinderen werden groot, maar het leven van een plattelandsarts die de hele week dag en nacht dienst had, ging gaandeweg toch steeds zwaarder wegen. In totaal had dokter Pollmann daarbij zo'n 500 bevallingen gedaan.

Veelal was het gezin pas op de tweede plaats gekomen.

En dus besloten ze naar een andere omgeving uit te kijken en die vonden ze uiteindelijk in Rosmalen.

Op 15 september 1975 vertrokken ze. 's Morgens had Pollmann die dag nog dienst in Maasbommel, 's middags had Huub Bogaerts de praktijk van hem overgenomen.

De nieuwe rol van Ton Pollmann werd verpleeghuisarts in verpleeghuis Oosterhof in 's-Hertogenbosch en Toos bleef thuis bij de kinderen. Totdat Ton op 1 juli 1991 in de VUT ging bleef hij er werken. Met plezier. Maar toch, geeft hij eerlijk toe: "*De mooiste tijd van mijn werkzame leven was toch de periode in Maasbommel.*"

Hij glundert weer bij de gedachte aan zijn vroegere bestaan als plattelandsarts en laat ons met een ferme handdruk uit. Toos zwaait ons vrolijk na.